

DĚTSKÉ DENÍK SCÉNY 4.

Fabrika SVITAVY

ÚTERÝ 13.6.2017

NA ÚVOD...

Thálie mezi Faunou a Flórou

Při procházkách s Mášou (to je můj pes) jsem si jednoho rána letos v květnu povšimla keře, na kterém byly pavučiny. Podívala jsem se blíže a spatřila apokalyptu. Keř - později jsem se dozvěděla, že jde o brslen - byl obalen pavučinami jako v nějakém hrůzném hororu, o kterém se snad ani *Martě a Františce* nezdá. Šedá síť tvořila takové kokony, ve kterých se jako v hamace povalovaly desítky, stovky nazelenalých housenek. Ty během pár dnů dotýčný keř, kvetoucí právě něžnými zelenkavými lístky, proměnily v ožrané pahýly povlečené šedými přilnavými cáry. Působilo to jako Drážďany po bombardování. Kolem keřů jsem se svým psem chodila každý den a cítila velkou úzkost. Vypadalo to, jako by na tyhle housenky žádný pytel mouky na světě ani nebyl. Zatím nebylo jasné, že zkáza působí jen na jednom druhu keřů. Později jsem se od profesora RNDr. Zdeňka Laštůvky, CSc. (pozor, žádného roryse) z Mendelovy univerzity v Brně dozvěděla, že keře se jmenují brsleny a housenky patří především brslenové, kterou ani *kachny*, ani *rorysi*, ani *holubi* či *racci*, i když létají po všech *uličkách, římsách a římsičkách, věžích a věžičkách, nábřežích, parnicích, jezech, mostech, okapech, rozhlednách, komínech, pavlačích, dvorcích a fontánách*, nežerou. Těžká chvíle plná úzkosti a beznaděje přišla jednu sobotu, když se pavučiny – až později mě pan profesor poučil, že mám říkat předivo, protože pavučiny tkají pavouci – objevily na stromě, jehož zeleň vidím z okna. Představa, že za *dvánáct dnů* (tolik to housenkám fakt trvalo) jeho svěží listoví zmizí pod kusadly nenažraných *otesáneků*, byla nesnesitelná, a žádná *babi Růženka* nablízku. Teď v červnu se housenky zakuklily, na keřích vyrazily nové lístky a za čas vyletí „malí úzkokřídlí motýlci s trásněmi na křídlech“ (říká Wikipedie) a celý koloběh se bude opakovat. Kdyby měli tihle motýlci lucerničky, myslím, že v noci bude světlo jako ve dne. Ještě že má příroda *jemné a šikovné ruce* a *umí si poradit* s každou poruchou, s každým vychýlením a přemnožením. A lidé tyto jevy, procesy a situace mohou sledovat a prožívat a mají pak o čem hrát divadlo.

Veronika Rodová

ROZHOVOR S...

... TOMÁŠEM ŽIŽKOU, LEKTOREM SEMINÁŘE C

Jak jste se dostal k dětskému divadlu?

V podstatě jsem vystudoval loutkářskou katedru, a tak souvislost s dětským divadlem se sama nabízí. Už jako kolektiv na DAMU jsme dělali inscenace pro děti a dospělé, zvlášť pro dospělé v nás. Jako dítě jsem ovšem nehrál, byl jsem zpěvákem ve sboru a chodil jsem na folklorní tance. Až na střední škole jsme dělali divadlo, především parodie.

Co vás na dětském divadle nejvíc baví (zajímá)?

Bezprostřednost. Děti v imaginaci nemají takovou sebekontrolu jako dospělí. Dokážou tak mnohem více rozvíjet svou imaginaci, což mě fascinuje.

Co vám na dětském divadle nejvíc vadí?

Existuje takové pravidlo, které myslím vyslovil Jaroslav Vostrý, že děti a zvířata na jevišti nepatří. Mě toto vyjádření vždycky iritovalo. Spíš mi na dětském divadle vadí komandování vedoucích, které má za důsledek křečovitost projevu. Děti působí pak jako – jak se jim v Jugoslávii říká – otroci, kteří naplňují ambiciózní představy režiséra.

Jak vnímáte problematiku scénografie v dětském divadle?

Myslím, že se málo dbá jak na opravdovost materiálů, tak i na výtvarný vjem dítěte. Ve školách se vlastně odnaučují schopnosti si něco nakreslit nebo mít odvahu. To jsme mohli pozorovat i na dnešním semináři. Dochází tedy k používání šablon, schémat. Samozřejmě je to z praktických důvodů a mnohdy dostačující. Myslím si však, že hlavním neduhem se stává absence hodnotných předmětů a hodnotných materiálů na jevišti. Dopadne to tak, že se jde do sekáče, koupí se, co je nejlevnější, protože u dětského divadla se nepředpokládá, že to bude velkej „kauf“. Ale naštěstí se už objevují opačné tendence u některých spolků. Představme si to tak, že bychom šli do kostela a tam by při obřadu byl přítomen namísto kalichu plastový kelímek. To by byla urážka situace, obřadu.

Jaké materiály tedy máte nejraději?

Nerozlišuji mezi vysokým uměním a nízkým uměním. Mě zajímá třeba prach, který jsme používali například u site specific projektech. Kromě hmotného materiálu využívám i nehmotný, např. virtualitu. Přistupuji k objektům a prostorům nejen ve významu animace fyzické, ale i imaginární.

Inspirujete se nějakým scénografem, architektem, malířem...?

Osobně mě zaujal Augusto Boal. Měl jsem možnost se s ním setkat v Rio de Janeiro a on mě zavedl do „favel“. (Pozn.: Jde o chudinskou čtvrť s nízkou životní úrovní ve městech Latinské Ameriky, okrajové části města s chatrčemi. Pravý význam slova favela je „hnízdlo“.) Nebyl to samozřejmě jenom scénograf a výtvarník, ale obdivoval jsem se jeho respektu k divokému umění v brazilských favelách. Jinak mě baví František Skála nebo Petr Nikl, ale je to trochu jiná cesta.

Máte zkušenost se site specific projekty vytvářenými (s) dětmi?

Viděl jsem jedno výborné představení v Holandsku a úplně jsem byl fascinován. Hrály v něm jenom děti. Jednalo se vlastně o koncept New Landu, vše tam bylo vegetativního charakteru. Utvořila se masa, která se zkombinovala s pískem a vznikla tím pádem nová krajina, poloostrov. A ti polodospělí na tom poloostrovu vyprávěli o své budoucnosti. Zároveň ale konfrontovali sebe s námi dospělými. Mělo to obrovskou sílu.

A co site specific projekty určené výhradně dětem?

Site specific se dá například dělat ve fungující stodole jako tady ve Svitavách. Vynořují se mi dětské vzpomínky, kdy jsem se schovával za trámy v podobném objektu – to jsem o tom ovšem ještě nepřemýšlel jako o site specific. Uvnitř byly uschovány zemědělské nástroje, zkrátka poklady, a my jsme prozkoumávali jednotlivé historické vrstvy. V rourách fukaru na seno jsme si dělali skluzavky. Naštěstí se nám tam nic nestalo, i když to bylo velmi nebezpečné. Dokážu si představit, že by se takové zážitky pro děti daly vytvořit. Ale to se ocitáme už v „niklovské“ oblasti. Buď jde tedy o hernu, anebo o bojovku. Děti to zkrátka v dnešní „přehnaně ochranné“ době potřebují.

Existuje nějaký prostor či prostředí, kde by site specific projekty nešlo uskutečnit?

Myslím si, že takový prostor neexistuje. Častěji se však pouze implementuje hotový divadelní či výtvarný projekt do kulís galerie nebo jiného prostředí, aniž se respektuje, nebo naopak z něho vychází.

Má brát site specific projekt v potaz náhodu (procházející lidí, nezáměrný pohyb zvířat, proměnu prostředí...)?

Já si myslím, že toto souvisí s jiným fenoménem, který se nazývá happening. Po tom by mělo site specific vždycky toužit – aby třeba zapršelo, udeřil blesk nebo prolétl meteorit. Jde o to být neustále připraven a přijímat vzniklé situace, být otevřený a vnímavý. Aktér má vždy výborně „nasledované“ prostředí a prostor, takže ví, co může případně nastat. A to mi přijde velice svobodné. Umění akce za socialismu bylo názorným příkladem dnešní podoby site specific. Respektive jde o to být připraven na happening. Ale rovněž nést důsledky a následky za uskutečněnou akci.

Na čem v současné době pracujete?

V současné době připravuji v Nižboru keltickou expozici o počátcích osídlování v Čechách. Chceme to udělat na skále blízko Stradonic. Site specific je pro mne o vycházení z genia loci toho místa.

Děkuji za rozhovor.

Ptal se Josef Pekárek

NAHLÉDLI JSME DO...

... ŠEMINÁŘE C – ŘEČ PROSTORU

Seminaristé C pod vedením lektora Tomáše Žižky se scházejí již potřetí ve farní stodole. Hlavním tématem setkání se zdají být dva fyzikální pojmy: tah a tlak. Úvod je věnován netradičním způsobům rozpořádání těla a koncentrace. Každý jednotlivec začíná soustředěním do svého vnitřního prostředí těla. Zavěsí hlavu na pomyslnou gumu, vyvší tělo, které se stává bezvládným, a rozkmitá jej jako kyvadlo. Tomáš zdůrazňuje, aby proces odcházení napětí stále uvnitř přítomných rezonoval (představa nádoby plné vody). Pozornost se přesouvá vně, rukama sledují horizont a pojmenovávají objekty. Biomechanická cvičení jsou završena přidáním imaginární tyče procházející osou těla a rotací kolem ní.

Dalším stadiem „tréninku“ je přesun k tahu. Jde o překonávání odporu neexistující gumy ukotvené na zdi. Následně zkoumají změnu pocitu a postavení při tlaku. Tvoří vlastní kompozice s plynulými přechody. To je jen startovní bod pro hlavní práci. Ta je založena na principu práce s prostorem a vychází z Nezvalovy sbírky *Abeceda* s Teigeovou grafickou úpravou. Zkoumají vokály vyslovením do prostoru, převažuje-li tah, nebo tlak. Jak je možné vnímat dané písmeno prostorově? Shodují se, že A je všeobjímající, E zaujímá horizont, I je lineární, O je o pojmenovávání prostoru a U je o ústupu.

Vychází jim jednoduchá dramaturgie:

- A – exploze,
- E – nerozhodnost a hledání,
- I – potřeba informace,
- O – já to přeci vím,
- U – možná to tak přeci zcela neplatí.

Po krátké pauze se vrací o krok zpět znovu k tahu a tlaku. Nyní ve dvojicích a s pomůckami, kterými jsou nejprve šňůrky a poté bambusové tyčky. Probíhá hra na letadlo a navigátora, kdy napnutá šňůrka mezi prsty na ruce přenáší nepatrnou energii, díky níž „slepý“ partner vnímá prostor a byl jím veden. Důležité bylo držet shodnou výšku provázku, čímž se procvičovalo udržení komunikace v rovnováze a předcházelo se tak dominanci jednoho nad druhým. Po této zkušenosti si dvojice napnuly imaginární šňůrku mezi čely, vzdálenost osob se zvětšila, cílem se stal periferní pohled a vzájemné naladění se. Místa propojení se dále proměňovala. Vrcholem bylo spojení za bedra, kdy stály k sobě otočeny zády, a mělo docházet k předávání vedení bez domluvy.

Tyčky propojující na několika místech tři osoby tvořily různorodé kompozice. Šlo o sochání tlakem. Po popisu sousoší mělo docházet k postupným miniaturním uvolňováním tak, aby odpadávala tyčka po tyčce. Nové pohledy na sochu, tentokrát v detailní proměně na tah, zásadně proměnily vnímání kompozic. A navíc zabudování do prostředí farní stodoly obohacovalo představy o nové vztahy. Tomáš to shrnuje: „Centimetr a mění se poetika. Z dominance (tlaku) se stává omluva (tah).“ Po tlesknutí dokončili situaci. „A teď vypadáme jako sekta. Stačí nám se postavit do prostoru a zdá se, že máme hotové divadlo. Co by si o tom pomysleli neznalí,“ glosuje Tomáš.

Nyní došlo k návratu k *Abecedě*, k níž si měli připravit asociace. Se zážitkem prostorového umístění vokálů se schází kolem stolu a kreslí půdorysné řešení stodoly bojácně a váhavě. „Proto jste přišli na workshop scénografie, když se bojíte kreslit?“ Práci dokončují umístěním písmen do zážitkové mentální mapy. A jaké bude pokračování? Nechceme na ně přeci tlačit.

Zapsal Josef Pekárek

ZEPTALI JSME SE...

... NA DIVÁCKÉ DOJMY PO PŘEDSTAVENÍ

Co tě oslovilo na představení ... a bolelo nebe? Dokázal/a bys pojmenovat okamžik, který tě nejvíc zaujal?

Víteek Weinlich (9 let)

Bylo to na mě moc dlouhé. Jinak to bylo pěkné.

Bela Kovaříková (10 let)

Nebyly tam žádné vraždy. Čekala jsem to, když to je z druhé světové války. Že to bude akční.

Agáta Sehnalová (10 let)

Hezky zpívali.

Emilie Vacková (12 let)

To, že je to takový netradiční téma. O takových smutných tématech se moc nehraje, aspoň jsem to ještě neviděla.

Anna Kolářová (13 let)

Mě zaujalo, jak to bylo propojené s hudbou.

Kuba Krol (14 let)

Hodně mě zaujala výřečnost dětí, že i menší děti jsem perfektně slyšel. Celé to bylo perfektně zpracované. Říkali to sebevědomě. A líbilo se mi muzikálové pojetí.

Lenka Janyšová (54 let)

Dnes to hlavně byly písně a velká koncentrovatost herců v prostoru.

Lenka Svojanovská (48 let)

Asi ten poslední obraz, kdy se stmívalo světlo a vypadalo to jako stará fotografie s přesahem.

Co ti přišlo zajímavé na představení Otík, aneb Co se skrývá v kolébce? Dokázal/a bys pojmenovat okamžik, který tě nejvíc zaujal?

Karolína Skalová (16 let)

Zajímavý nápad, to, že vzali klasiku a proměnili to v něco nového, zajímavého. Líbil se mi efekt sežrání. Originální v jednoduchosti.

Anna Babčanová (17 let)

Asi ten vtip a zakončení. A to, že to nebylo klasický a že to hráli jen ve dvou.

Michaela Hrotíková (16 let)

Bylo to vtipné, nehráli si na dospělé. Překvapilo mě, jak to bylo absurdní.

Lukáš (16 let)

Pro mě to bylo strašně vtipné. Jak Otík snědl maminku. Bohužel jsem seděl dost vysoko, a tak jsem viděl, jak to dělali, to žraní. Kdybych

to neviděl a byl mladší, tak jim to sežeru. Uvěřil bych jim, že maminka je sežraná.

Bára Janovská (10 let) a Johan Březka (8 let)

Asi jak ten Otík byl vyrobenej. Myslím ten malej i velkej.

Co se ti líbilo na představení Psi, neztrácejte naději? Dokázal/a bys pojmenovat okamžik, který tě nejvíc zaujal?

Jakub Pokorný (13 let)

Mně připadlo vtipné, jak zacházeli s loutkami.

Sabina Magierová (14 let)

Vtipnost a to, že dali do příběhu zvířata.

Martin Procházka (14 let)

Rozhodně hravost dětí. Muselo se jim to líbit, jinak by to tak nezahráli.

Jan Karaffa (přes 50 let)

Kouzelná práce s plyškem jako loutkou. Ožil před námi. Nejsilnější moment pro mě byl, když malé děti říkají: "Psi, neztrácejte naději." Má to přesah. Malí dodávají odvahu ostatním. Nám dospělým.

Magdalena (13 let)

Mně se líbilo, že se vystřídaly všechny holky v roli hlavní hrdinky. Bylo to vtipné.

Julie Sehnalová (4 roky)

Líbilo se mi, jak Agáta říkala: „Bife, aport!“

Julie Bašíková (11 let)

No bylo to vtipný, nejvíc ten pes, když bál. A taky mi přišlo vtipný, jak tam ta baletka zakopla a spadla z pódia.

Pepča Březková (8 let)

Mě na tom nejvíc zaujalo, že ten pes nosil sukni a čepici.

Robert Řasa (7 let)

Mně se tam nejvíc líbil ten pes.

Co se ti líbilo na představení Medvěd, který nebyl? Dokázal/a bys pojmenovat okamžik, který tě nejvíc zaujal?

Ondřej Slavík (14 let) a Julie Šišková (14 let)

Zaujala mě sehnalost, jak to dělali všichni stejně. Byli jako jeden muž. Taková představa socialismu. Mně se líbila práce se světlem a předávání medvěda.

Bruno Baláž (13 let) a Filip Máni (13 let)

Asi nápad na tému. Bol dobře spracovaný. Aj ten odkaz, že človek by si mal stať za svojim a nenechať sa zmanipulovať.

Veronika Wróbelová (20 let)

Mám smíšené pocity. Nepochopila jsem jejich záměr, na co chtěli poukázat. Ocenila bych gradaci, jak si trvali na svém. Čekala jsem, že medvěd zmrzne, a on se vykašlal na obecné mínění a odešel do brlohu. Zůstal naživu.

Laura Majcherová (14 let)

Páčilo sa mi to. Dobrá téma. Dobre to spracovali. Na Slovensku som to videla od iného súboru a toto predstavenie bolo lepšie.

Samuel Hornáček (14 let)

Dobré. Bolo to pekne dramaturgicky urobené, založené na gestikulácii. Nebola to čistá činohra, použili hudbu a pohyb, skoro až tanec. Zaujímavé. Pochopil som to, aj keď to nebola činohra.

Anna Kletečka (12 let)

Mně se líbilo, jak zahráli tu pohádku, která je spíš pro malé děti. Zaujalo mě zpracování.

Anežka Semerádová (za 5 dní 12 let)

Líbilo se mi, že si stál za svým. I když mu všichni říkali něco, stál si za svým.

Eliška Weberová (14 let)

Mně se líbilo, jak to bylo udělané pohybově. Že používali tělo, aby znázornili třeba továrnu nebo les, když se probouzí. I stínová hra, ve které byla postava, vlastně loutka, a byla dabovaná druhou osobou, se mi líbila.

Jiří Lyčka (11 let)

Spolupráce, sehnalost, zpracování. A ještě pozadí, jak se tam furt něco vyjevovalo, plot, dvě barvy, černá a bílá. Jako Hanka. (Pozn.: Zpovídající redaktorka Hana má na sobě černé šaty s bílým kruhem uprostřed).

O čem pro tebe to představení bylo?

Zuzana Gregorová (15 let)

Přivedli mě na myšlenku, že jsme lidé, kteří se umí přetvařovat a musí předstírat, že „jsem někdo jiný“, aby zapadli. Bylo tam jistě ještě daleko víc témat, ale teď si to nedokážu tak rychle vybavit.

Jakub Krol (15 let)

Já jsem to vnímal opačně. Přišlo mi to jako hororová pohádka. Medvěd musel pracovat v továrně, a přitom je to zvíře, není to člověk. Bylo to velmi smutné a mělo to hlubokou myšlenku - znázornění toho, že lidi jsou hnusní.

Petra Janíčková (14 let)

Každý člověk to vidí jinak, ten příběh. Lidskou blbost to znázorňuje. Dnešní realitu. Jsou tu i jiní tvorové, ne jen lidé.

Ptal se VeRomHaPep

ZAPSALI JSME...

...Z DISKUSE O PŘEDSTAVENÍCH 3. BLOKU

... A BOLELO NEBE

Diváci ocenili živou hudbu, zpěv, texty písní a hru na hudební nástroje. Některým chyběla dramatická, vše bylo postaveno na slovech. Diváci řešili, kdo je hlavní postavou, postrádali vývoj vztahů mezi postavami. Například u dívky v červených šatech očekávali, jak se její příběh bude vyvíjet, ale její příběh nepokracoval. Někteří však představení četli jako dokument na pomezí divadla a literatury, nepotřebovali mít příběhy dořečeny. Věk hrajících dětí je nižší než u postav, které ztvárňovaly. Diváci diskutovali o způsobu otevření inscenace, které bylo pro některé matoucí. Bylo těžké se v tom zorientovat. Počáteční dramatické očekávání se nenaplnilo. Soubor hraje v komorním prostoru, a pokud prostor změní, změní se i komunikace s divákem. Podstatným tématem inscenace je, že život pokračuje i v ne-lidských podmínkách, a s nemocí, která obyvatele baráku zachvacuje, se dá bojovat.

OTÍK ANEB CO SE SKRÝVÁ V KOLÉBCE

Všichni známe předlohu. Představení začíná jako reálně vyprávěný příběh a proměňuje se v absurdní grotesku se zcizováním na závěr. V původní pohádce žena touží po dítěti tak, že vezme za vděk i špalkem. Zde je to tchyně. Je to anekdota, a proto musí být přesná. Jakmile se nastolí loutkářské prostředky, to, kam spadne hrnec nebo chleba, nese význam. V některých momentech působili dětsí herci sebestěji. Když hráli něco mimo svou zkušenost, působili méně jistě. „Vlastenecké linky“ Přemysla a Libuše si nikdo nevšímal.

PSI, NEZTRÁCEJTE NADĚJI

Diváci ocenili kolektivní roli, ve které se děti střídaly, a výkon chlapce, jenž animoval plyšového pejska. Je důležité rozlišovat, kdy je pejsek hračkou a kdy loutkou.

Děti hrály s energií, ale cítily míru, kterou udržely, i když hrály několikrát za sebou.

Inscenace se dotýká tématu identity, každý může mít svůj sen.

MEDVĚD, KTERÝ NEBYL

Jednalo se spíše o pohybové představení, postavené na vytváření lyrických obrazů s vysokou mírou abstrakce. Hlavní téma vnímali někteří takto: Člověk (medvěd) je nějaký, ale společnost ho přetváří k obrazu svému, a on zapomíná, kým je. Diváci ocenili pohybovou vybavenost účinkujících. Představení ublížilo způsobem ztvárnění okamžiku, kdy je uzavřena továrna. V tu chvíli by měl být medvěd na jevišti sám. Projektor ubíral na vyznění děje na jevišti. Projektor někdy vytrhával diváky z vnímání dění na jevišti. Děti někdy splývaly s pozadím. Literární předloha je žánrově odlišná od výsledného divadelního zpracování. Někteří ocenili to, že medvěd byl vyroben z přírodního materiálu.

Zapsali Roman Manda a Veronika Rodová

VČERA JSME VIDĚLI...

... a bolelo nebe

Otík aneb co se skrývá v kolébce

Psi, neztrácejte naději

Medvěd, který nebyl

VČERA JSME VIDĚLI...

... a bolelo nebe

Psi, neztrácejte naději

Otík aneb co se skrývá v kolébce

SHRNUTÍ...

... Z DISKUSÍ LEKTORSKÉHO SBORU O PŘEDSTAVENÍCH 3. BLOKU

A BOLELO NEBE

Montáž z textů terezínských dětí vedle přímých citací využívá drobných dialogů inspirovaných situacemi z biografii. Texty jsou důmyslně vybrané a poskládané tak, aby nevyprávěly jeden konkrétní příběh. Jednotlivé příběhy a vztahy se mají spojovat v divákově mysli postupně, na základě více či méně nenápadných motivů a indicií. Práce s autentickými texty má do jisté míry dokumentární charakter. Text je zde nejen základní komunikační složkou, ale také samotným tématem. Inscenace mluví nejen jím, ale také o něm.

Velké jeviště svitavské Fabriky ovšem ovlivnilo nejen včerejší představení, ale pravděpodobně i očekávání diváků. To, co v krajském kole zůstávalo spíše v rovině recitační a pouze místy jemně naznačovalo vztahy a situace, bylo náhle automaticky posuzováno jako divadelní inscenace. Požadavky na ni jsou ale docela jiné a tvar je ze své podstaty nemohl naplnit. Náhle se zdálo, že herci se příliš obrací k publiku, nejednají autenticky v situacích, slovo „recitace“ se stalo kritikou. Tento moment je pro nás velmi zajímavý - málokdy máme tak dobrou příležitost vidět, jak velkou silu má prostor.

Nutno říci, že scénář montáže ukládá hercům velmi nesnadný úkol a to nejen díky výrazné délce. Texty různých druhů, charakterů i typů jazyka se v něm vzájemně prolínají a uvádějí nás mnohdy do několika situací zároveň. Vyžaduje tedy skutečně pokročilou recitátorskou a hereckou práci a soustředění. Je zjevné, že členové souboru jsou velmi dobře vybavení. Přesto však se jim včera v některých momentech nepodařilo předat text tak, aby k nám docházely všechny podstatné významy, informace, aby vynikly všechny důležité momenty vytvářející dynamiku a napětí inscenace. Ačkoli odpolední repríza byla v energii a snaze komunikovat s divákem výrazně lepší, stále se objevovala místa, která působila vyprázdněně. Občas možná zahrál roli i neduh „ohranosti“, kdy se zapomíná na původní motivace a sklouzne se k odříkání textu bez náboje.

Velkou hodnotou scénáře i projevu dětí je však fakt, že odolávají nebezpečí prvoplánově trpitelské noty. Síla inscenace tkví právě v tom, že se hrůzy terezínského života objevují spíše v náznamech mezi žerty, projevy přátelství a plánu do budoucnosti.

PSI, NEZTRÁCEJTE NADĚJI

Hříčku o psovi, který si myslí, že je primabalerína, přijal svitavský soubor vskutku za svou. Děti mají inscenaci pevně v rukou, užívají si každý detail, neochvějně si stojí za každým použitým nápadem. Podaří se jim tak nejen výsostně pobavit publikum, ale také vytěžit z malé anekdoty vlastně hluboké poselství: Vždycky je tu možnost, že se naše sny splní.

Představení hýří výbornými nápady, je zdrojem nových a nových překvapení. Krásný je například pád baletky do orchestristů či proměna psa v tajného agenta. Střídání role psi paničky je funkční a podporuje princip hry, na kterém je inscenace založena. Velmi efektní je ovšem také rozdávání novin po potlesku. Soubor tak vynalézavě čelí nebezpečí nastavovaného konce.

V hlavní roli je ovšem plyšový pes - hračka, se kterou se (většinou) zachází jako s loutkou. Její vstup do děje - lhostejný pohled psa na míček, který by měl aportovat - slibuje poučenou loutkářskou práci. V průběhu děje se v rukou některých dětí práce s loutkou trochu znejasňuje, plyšová hračka létá ve vzduchu, nechťně se stává rekvizitou apod.

Svoboda v přístupu k loutce je ovšem zdrojem zajímavých řešení. Například v momentech, kdy loutkového psíka dohřává celá skupina. Chlapec, který hraje pejska, mu - přes spoustu loutkářských nejistot - dodává jakousi jemnost a upřímnost. V jeho rukou není pejsek zesměšněn dokonce ani, když je oblečen do růžové sukýnky. Svou vytouženou baletní roli si vychutnává s náležitou vážností.

OTÍK ANEB CO SE SKRÝVÁ V KOLÉBCE

Notoricky známá pohádka o Otesánkovi je - mimo mnohé jiné - dobrou příležitostí k hledání co nejbrutálnějších možností požíráni živých lidí. Ta je také často hlavním důvodem volby této látky. Horažďovický Otík vyrobený z dřevěné kolébky vyřešil tento moment výborně s náležitou elegancí a brutalitou zároveň.

Inscenace je velmi zdařilou miniaturou se smyslem pro lehce absurdní humor. Vedle efektní hororovo-loutkářské roviny pracuje s jakousi koláží motivů a odkazů, které jsou možná pro poučenější diváky cestou k hlubším významům a asociacím, možná se však jen tak tváří a baví se tím, že vlastně nikam nevedou. (Kam myslíte, že míří Přemysl, Libuše, jeden vůl, druhý vůl...?)

V některých místech zaznamenáváme jisté loutkářské nepřesnosti, jako je třeba pojídání chleba, moment oživení dřevěného dítěte, občas se objeví lehká nejistota mladých herců, jakoby ne vždy zcela věřili účinku a smyslu jednotlivých situací a dialogů. Naopak srozumitelný je telefonický portrét tchyně, skvělé je pojídání rodičů či akční zásah babičky.

Kouzelný a v pravdě divadelní závěr, kdy si babička vzpomene, že vlastně hraje i maminku, a zodpovědně vlezle do kolébky, aby mohla zahrát zachráněnou, je velkolepou pointou, která rázem dovolí na všechny nepřesnosti a nejistoty s radostí zapomenout.

MEDVĚD, KTERÝ NEBYL

Klíčovým vyjadřovacím prostředkem inscenace je pohyb. Pohyb stylizovaný až taneční, využívající principu minimalistického opakování, které se objevuje i v hudbě a zvukovém plánu.

Je obdivuhodné, jak kultivovaná a precizní je práce souboru, který není souborem tanečním. Čistota gest, citlivost k partnerům a prostoru, tvořivý přístup k situacím. Je krásné sledovat také osobní nasazení aktérů, jejich absolutní důvěru ve zvolenou metodu. Nikdo nezesměšňuje ani není směšný. Vznikající a zase zanikající pohyblivé obrazy jsou velmi sugestivní.

Objevily se ovšem námitky, že tento minimalistický princip postrádá vývoj a dynamiku, nastoluje atmosféru, která postupem času může působit lehce jednotvárně. Tento pocit podporují i projekce, které mají od počátku do konce totožný charakter a barevnost a šerí scénu natolik, že některé pohybové detaily zanikají (zde ovšem může být do značné míry na vině nedostatečná kvalita a světelnost projektoru). Možná zde chybí výraznější (pohybový, světelný, hudební...) rozdíl mezi lesem, ze kterého medvěd vychází a do kterého se vrací, a chladného zautomatizovaného světa. Text, který do inscenace vstupuje, využívá také hojně princip repetice. I on se po většinu inscenace nese v jakési závažnosti a podporuje tak pocit jednotvárnosti. Možná zde chybí humor, který je v předloze přítomný. Možná by jen inscenaci prospěla částečná redukce textových pasáží.

Medvěda představuje neopracovaný kus dřeva - příroda ve světě, který přírodě nerozumí. Z počátku se zdá, že s ním bude soubor pracovat jako s loutkou, postupně však spíše funguje jako jakýsi znak, magický předmět, označení těch, kteří na sebe berou roli. Záleží pouze na nás, zda ho takový přijmeme, nebo budeme volat po pečlivější loutkářské práci.

Anna Hrnecková, lektorka

VČERA JSME VIDĚLI...

Medvěd, který nebyl

SEŠLO SE...

... Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU K 3. BLOKU PŘEDSTAVENÍ

Dětský diskusní klub navštívily soubory z pondělního programu: Vydýcháno, JOJO a Dismánův rozhlasový dětský soubor (děti z Modroočka chyběly), dále hosté ze Slovenska (DDS Drim) a soubory z Litoměřic (Záludňáci) a chvíli také děti z Prahy (Taneční studio Light) a ze souboru DĚS z Ostravy, které ještě nehrály.

První inscenace, o které se mluvilo, byl **Medvěd, který nebyl** (soubor Vydýcháno, ZUŠ Liberec). Dopolední představení se souboru prý moc nepovedlo, ale většina diváků viděla až tu odpolední verzi. Při diskusi byl prostor si několik míst děje vysvětlit, zejména to, jak medvěd postupně přicházel o sebevědomí (a ubýval). Někteří menší diváci řešili, proč lidi nepoznali, že jde o medvěda. Vysvětlení bylo v tom, že lidi byli líní si to přiznat a šlo o začarovaný kruh, ze kterého nechce nikdo vykročit. Soubor bohužel musel z diskuse odejít dříve, ale ještě stihl sdělit, že vytvářel inscenaci jiným způsobem než dřív a všechny to bavilo.

K představení **Otík aneb Co se skrývá v kolébce** (soubor JOJO, ZUŠ Horažďovice) zaznělo, že vzniklo podle lidové pohádky (Ote-sánek) a že ho soubor zpracovával narychlo. Po tom, co se dohodl příběh, byly na první vystoupení jen tři zkoušky. Oceňován byl scizovací efekt s babičkou proměněnou v maminku. Šlo o přiznání, že jde o hru pouze dvou lidí. Pro některé z účastníků diskuse mohlo být představení delší, hrát se mohlo více charakterů, a tak i lidí, kteří by byli snědzeni. Podle jiných to bylo zas úderné právě takto. Líbila se kolébka a výtvarné nápady, přičemž soubor prý nemá kamarády, a tak si je dělá ze dřeva. Bája vyzdvihla motiv „mladí pod tlakem rodičů“, což soubor vysvětlil tak, že by jim přišlo divné hrát, že chtějí dítě, když jsou tak mladí.

Dále se probíralo ... **a bolelo nebe** (Dismánův rozhlasový dětský soubor, ČRo, Praha 2). Vyzdvížen byl hudební doprovod a skvělá výslovnost herců. K jedné ze zhudebněných básní chtěl jeden z diváků i akordy, jak se mu líbila. Trochu byl problém s prostorem, ale herci prý ve větším prostoru nikdy nehráli, a tak to nemohlo být tolik osobní jako jiné reprízy. Diskutující se také dozvěděli něco o nahrávání rozhlasové verze a také o zákulisí příprav na představení. (O svých postavách věděli herci více, než bylo na jevišti zahráno, zkoušet se začalo od prostředka, trénovali průběžné jednání třeba tím, že skládali prostěradla na čas a častá režijní poznámka byla „netvařte se tak tragicky“.)

O představení **Psi, neztrácejte naději** (soubor Modroočky, Dramatická školička při SKS města Svitavy) se už pro neúčast souboru nediskutovalo.

Zapsal Martin Domkář

VČERA HRÁLI...

...MODROOČKY, DRAMATICKÁ ŠKOLIČKA PŘI SKS MĚSTA SVITAVY

PSI, NEZTRÁCEJTE NADĚJI

Jak se vám hrálo?

Dobře, vůbec jsem se nebál. Na začátku byla tréma, ale na konci bych to klidně hrál ještě šestkrát. Já jsem zapomněla, že tréma vůbec existuje.

Jmenujete se po kocourkovi, proč jste si vybrali předlohu o psech?

První rok přinesla Agi knížku o Modroočkovi, a protože máme skoro všichni modré oči, už nám jméno zůstalo. Tuhle knížku přinesla Janička (Pozn.: vedoucí Jana Mandlová). Vždy si ale vybíráme společně, každý něco přinese.

Změnil se nějak váš pohled na psy, když hraje o pejskovi?

Můj pohled se nijak nezměnil, pořád jsem se psy strašně kamarád. Já si myslím, že pes má taky city a můžeme ho urazit. Štěně na fotce koupili Lucčini rodiče a přinesli nám ho jako překvapení na zkoušku. Tak jsme se s ním vyfotili.

Co je na psech dobré a co špatné?

Psi jsou roztomilí, super. Na psech je všechno dobré. Rádi si hrají. Horší je, když nás budí ráno ve čtyři. A taky že štěkají, to mi vadí. Nebo že vyjí. Když něco chtějí, vyjí.

V představení vyjete. Museli jste se to učit?

Ne. Agi vyje sama. Ona je polopes.

Jak je možné, že pes ve vašem příběhu bale-tí? Jak tomu máme rozumět?

Věřil, že to dokáže, tak to dokázal. Podařilo se mu to. Nedal se odradit od svého snu. Ale o snech se nemá mluvit nahlas, sny jsou tajné. On to neřekl, on to udělal.

Stalo se vám něco neočekávaného na zkouškách nebo když jste hráli?

(Smích) Třeba, že Viki šla hrdě a u toho si někdo pšouknul. A na krajské přehlídce se stalo, že Lucka tancovala a spadla jí sukýnka. Ale ona jako paní učitelka v baletní škole tancovala dál, jako by se nechumelilo. Nebo že Bela, když jsme měli vykuknout, nevykoukla a pak, když už jsme měli být schovaní, vykoukla.

Jaká je Jana jako vedoucí?

Výborná. Úžasně výborná. Boží. To nejde popsat. Dar z nebes. Nevyslovitelně šikovná a chytrá.

Ptala se Veronika Rodová

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

...LEKTORY DĚTSKÉHO DIVADLA

V předešlých dnech jsme zpovídali lektory dětské recitace. Poté, co se přehlídka přehoupala do divadelní části, hned jsme tři záložné otázky položili také všem lektorům dětského divadla: Jak ses dostal/a k dětskému divadlu? Co tě na dětském divadle nejvíc baví (zajímá)? Co ti na dětském divadle nejvíc vadí? A poté jsme každého z nich požádali o nakreslení obrázku. Prosím, nakresli mi divadlo.

FRANTIŠEK ZBORNÍK

1. Dětské divadlo mělo pro mě v předškolním věku povahu loutkovou. Měli jsme doma se sestrou loutkové divadélko a patřilo k nejoblíbenějším zábavám vymýšlet si hry a hříčky. Nikdy později už jsem neměl možnost vyzkoušet si takovou škálu rolí jako tenkrát. Od Kašpárka přes Princeznu až k Belzebubovi - vše na počkání a během minuty. Je pravda, že chyběl porotce dětského divadla, to přišlo později..., takže už jsem „komplet“. Až ve věku kantorském jsem se setkal s „dramatárnou“, ta mě úplně vcucala, od těch časů jsem vděčný za praktickou zkušenost zvenku i zevnitř.

2. Obdivuji inscenace, kde jsou dětští herci přirození, kde vyprávějí příběhy, které je samotné baví. Kde se náhled vytrácí ruka dospělého (režiséra, pedagoga) jako „postrkovače k obrazu svému“. Skláním se před těmi pedagogy, jimž se daří přirozeně s dětmi pracovat, takhle je osvobodit pro přirozený vztah: osobnost dítěte – herec – role – příběh.

3. Nemám rád, když z představení hraného dětmi se stane představení dospělého, jemuž herci poslušně a málo vědomě jen plní zadané úkoly. A taky se mi nelíbí, když se divadelníci snaží naplnit televizní formáty. Bez nadhledu a nadsázky to bývají ubohé trapasy.

divadlo hned vedle krabice

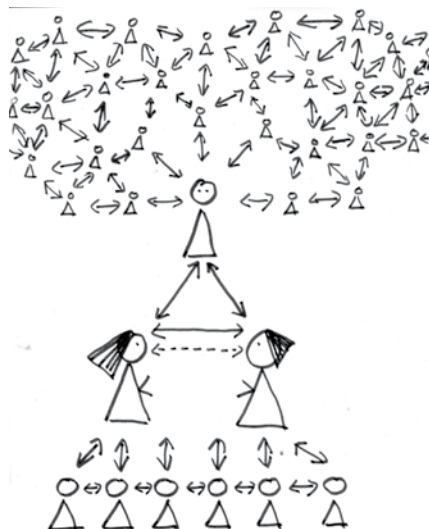
ANNA HRNEČKOVÁ

1. Ještě ve školce jsem v Benátkách nad Jizerou začala chodit do místní „lidovky“ na dramaťák. A vydržela jsem tam až do deváté třídy. Jezdila jsem na všechny recitační soutěže, recitovala na všech koncertech, setkáních seniorů, vítání občánků. A když mě zrovna nikde nepotřebovali, ležela jsem doma a nahlas četla básně z knížek, které jsem vyhrála na těch recitačních soutěžích... Nesnesitelně neodraditelné dítě.

2. Když vidím, že recitátor (ale i dětský herec nebo celý soubor) na tom jevišti stojí, aby mi něco vážně důležitého řekl. Ne aby ukázal, že je šikovný, zajímavější než ostatní, že mu to sluší..., ale proto, že to, co v textu objevil, si zkrátka nemůže nechat pro sebe. (A raději dělám, že jsem to nebyla já, kdo kdysi s vlasy do čela se zarputilým výrazem recitoval něco příšerně závažného jen proto, aby si všichni všimli, jak je dospělý a moudrý...)

3. Kromě černých triček a černých legín s vytahanými koleny...? Možná věta „to si děti vymyslely samy“ jako omluva veškerých nedostatků. Divadlo je kolektivní záležitost. Společně strádáme nápady a společně rozhodujeme, které necháme a které ne. A jestli soubor svému režisérovi věří, je schopný otevřeně diskutovat, upravovat, nahrazovat, vyhazovat. Dobrá režie a výrazný autorský podíl dětí se přeci nevyplývají, no ne? (A raději dělám, že jsem to nebyla já, kdo vždycky jako lev bojoval za každíčky nesmysl jen proto, že si ho sám vymyslel...)

ROMAN ČERNÍK

1. Už ve školce si pamatuji na „akademii“, na kostýmování a nervozitu paní učitelek, na narvaný sál a zmatek..., já jsem byl jedno z těch dětí v tom dětském divadle. No a pak jsem přednášel, byl jsem takový oblý sympatický blondáček a halasně jsem přednášel česky i rusky na MDŽ i Lidových milicím, ženám a mužům přímo na závodech mezi tkalcovskými stavby i rozebranými bagry. Na střední pak jsem si přednášel (i vlastní verše) na Poezii na schodech. To byla taková studentská akce šedé zóny na chebském gymnáziu a dokonce jsem se aj na Wolkráč dostal s pásmem z poezie Jiřího Šotoly a pak i Františka Gellnera. A když se k tomu hrálo trochu toho jazzu, rocku nebo folku, tak na to dost letěly holky... A pak jsem začal učit a ukázalo se, že je zajímavější než vyprávět o textech a básnicích, prostě si to zkusit říkat, skoro přednášet, zahrát. Šlo to nejdříve v Aši na textilním učilišti, textilní průmce a pak i na obnoveném ašském gymnáziu a pak i s dětmi na zušce... dnes stejně s budoucími učiteli.

2. Baví mne tvorba, objevování, hledání formy, výrazu, souhra, hledání, objevování a to vše společně v partě... Pořád mne to samotného inspiruje, baví mne dělat s lidmi, co hledají, zkouší a chtějí se vyslovit. Je to pro mne pořád dobrodružství.

3. Formálnost. Odtřizenost od reálných potřeb žáků, výuky literatury, od světa. Vadí mi i málo reálných příležitostí k prezentaci, k nabízení toho, co už je nachystáno. Také mi vadí malý kontakt se skutečně současnou tvorbou, propast mezi aktuálním literárním životem a tím, co se stalo dnes s přednesem. Víím, že mnohdy se žáci ve škole něco naučí a je to jen pro školu nebo „soutěž“, pro nic jiného. To mi připadá taková malá zrada na dětech. Dětské divadlo je na tom podle mých zkušeností mnohem lépe.

DNES HRAJÍ...

... SMRŠŤ, GYMNÁZIUM FRANTIŠKA KŘÍŽÍKA, PLZEŇ

ZLOZVYKÁRIUM ANEB POHÁDKY PRO ZLOBIVÉ DĚTI A JEJICH STAROSTLIVÉ RODIČE

Jak vznikl název vašeho souboru?

Soubor Smršť (což je pracovní název charakterizující energii členů souboru jako celku a u některých i jednotlivě) se přerodil ze souboru Prim, který vloni vytvořil inscenaci Jen jestli si nevymejšíš z básni Shela Silversteina. Protože už většina členů nechodí do prim, ale do sekund (a název sekunda a jakékoliv odvozeniny se ve věku divoké prepuberty nedal používat) a protože naše první představení nazval Roman Černík „poetickou smršť“ a protože zatím nikdo nic lepšího nevymyslel, jsme Smršť.

Co vás na divadle baví?

Ukázat, co ve mně je. Předvést, že něco dokážeme. Kamarádi. Parta. Být na chvíli někým jiným. Legrace. Přehlídka. Noví přátelé. Improvizace. Vytváření vlastních příběhů

Co vám na divadle vadí?

Je nás až moc. Někdy moc hluku. Učit se text. Někdy dlouhé zkoušení. Dominik. Když se někdo nesoustředí, kazí to práci ostatních.

Jak jste vybírali předlohu, co vás na ní zaujalo?

My jsme ji už někteří znali, četli jsme ji, myslím, ve škole. Pouštěli jsme si i na MP3. Vybrali jsme ty nejlepší příběhy, hledali jsme, aby to bylo tematické. Jednu pohádku jsme si pak trochu

upravili. Tu o zapomenutlivém Martinovi. Konec nám přišel nudný, nelíbil se nám. Přišlo nám lepší udělat svůj konec, dát do toho něco svého. Aby to bylo vtipnější. A jak se tam pořád mluví, že jednou ztratí hlavu, tak jsme to tak udělali.

Chodíte do jedné školy a divadelní soubor je součástí výuky. Jak vypadají zkoušky?

Máme zkoušky ve čtvrtkách, a proto je čtvrtek dobrý, protože je dramatař. Je to dobrovolný kroužek. Je to pro nás uvolnění, relax. Někdy je ale pro nás těžké poslouchat, jak jsme ze školy unaveni. Nejtěžší je, aby se soustředili ti, co jsou v zákulisí. Na zkouškách se ne vždy soustředíme, ale na představení jo. Je nás hodně, dvacet tří, z primy, sekundy a tercie.

Proč mají lidé zlozvyky?

Protože to je přirozené. Lidé mají zlozvyky třeba po rodičích, Nebo ze stresu. Nebo že se nudí. Nebo to někdo začne dělat a nikdo mu neřekne, že je to zlozvyk, že se to nedělá.

Co je podle vás nejhorší zlozvyk?

To vidí každý jinak. Zlé je, když ten zlozvyk může někomu ublížit, třeba zlozvyk zapalovat, zlozvyk bít lidi a tak. Ale pak jsou další zlozvyky, třeba křupání prstů, kousání nehtů. To je zvlášť odporné, hlavně když máte za nehty špínu.

Jak jste přišli na to, že hlavní postavy budou takového loutky?

Protože některé věci nejdou udělat jinak než na loutce. Vyrobili jsme si je sami, na hodinách

výtvarky. Chtěli jsme se naučit s nimi zacházet. A je to pěkně těžké. Měli jsme na to soustředění. Musíte dávat pozor na moc věcí naráz: mluvit za loutku, soustředit se na ruce, mluvit nahlas. Posiluje to ruce. Hodně se snažíme. Takže je to náročný.

Dá se zlozvyku zbavit?

Ano, jde to. Když to člověk chce sám. Potřebuje k tomu sebevědomí, velkou vůli a podporu někoho druhého. Třeba rodičů nebo kamaráda.

Chcete něco vzkázat divákům?

Nemějte zlozvyky!

Ptala se Veronika Rodová

DNES HRAJÍ...

... JSME JUBILEJNÍ MASARYKOVA ŽŠ A MŠ SEDLIŠTĚ

MILÁ ANNO

Jak vznikl název vašeho souboru?

JSME je zkratka slov: Jevišťe, Sedlišťe, My a nespisovné Eště. A zároveň vyjádřením toho, čím JSME. Jsme vším možným. Je to spojené i s citátem J. Wericha: „Když už člověk jednou je, tak má koukat, aby byl. A když kouká, aby byl, a je, tak má být to, co je, a nemá být to, co není, jak tomu v mnoha případech je.“ My tedy JSME!

Jak se vám pracuje ve skupině, kde máte jednoho kluka?

Holky: Ještě je s námi, takže nějak to zvládá, že? Jediný kluk: Někdy je to na zabití a někdy se to dá přežít.

Holky: Ale někdy jsme přece i milé!

Co vás na divadle baví?

Baví nás prožívání příběhů jiných osob. Můžeme být, kým chceme. Stmeluje to kolektiv a stávají se z nás lepší přátelé. Baví nás na tom i setkávání se stejně nenormálními lidmi, jako jsme my sami.

Co vám na divadle nejvíce vadí?

Neukázněné publikum a neustálé zkoušení inscenace dokola, spojené s postupem.

Co vás na literární předloze zaujalo a proč jste se pustili do jejího inscenování?

To, že Anna je holka přibližně v našem věku a že můžeme předat poučení dál. To, jak to měla

těžké, jak byla silná. Chceme lidem přiblížit tehdejší hroznou dobu, aby si začali vážit toho, co máme dneska.

Dozvěděli jste se něco nového o době, ve které žila hlavní představitelka Anna?

Třeba pravidla pro Židy, že jich bylo tolik a jak byly drsné. Taky jsme byli v Židovském muzeu v Praze. A ještě jsme se poučili o tom, že gestapáci si Židů nevážili a hned je zavírali. Byla to hrozná doba.

Máte s Annou něco společného?

Jsme ve stejném věku, takže asi máme podobné myšlení. Jinak nedokážu říct, jestli máme něco společného, protože doba, ve které žila, byla úplně jiná. Ale stejné bylo to, že se hádala se svou ségrou, a my se se sourozenci hádáme taky. A neshodla se moc ani s mamkou, jako my teďka taky. A sestra jí brala věci. V knížce bylo řečeno, že měla podobný problémy jako my v našem věku, v pubertě.

Kdybyste měli možnost se s Annou setkat, co byste jí řekli?

Já bych jí řekla, že ji obdivuju, co všechno zvládla, a přitom si ještě stačila psát deník. A k tomu ještě brala svět docela optimisticky, i když... A ještě bych jí řekla, že byla statečná, že se nebála projevit své já a že byla docela skromná.

Chtěli byste mít nějakou vlastnost, jakou má Anna?

Ano. Statečnost, odvahu, optimismus a skromnost.

Ptal se Roman Manda

DNES HRAJÍ...

DESET TISÍC MIL POD MOŘEM

Jak vznikl název vašeho souboru?

Náhodou. Líbil se nám souzvuk obou slov. A drama je pro všechny ondatry velice důležité.

Co vás na divadle baví?

Jeviště, kostýmy, světla, šály, pantomima, šatna, opona, přestávka, improvizace, děkovačka.

Co vám na divadle nejvíc vadí?

Odpovídat na otázky o divadle.

Jak dlouho jste spolu jako soubor?

Hodně dlouho, asi šest let, s přípravkou osm. Nejnovější členové jsou tu rok.

Proč a jakým způsobem jste se pustili do tvorby této inscenace?

Nejprve jsme vybírali z několika nápadů, co bychom mohli dělat. Pak jsme dělali různé etudy. Nejvíce se nám líbila ta o podmořském světě.

Pak jsme to rozvíjeli a pan učitel na základě toho, co jsme vymysleli, udělal scénář.

Bavilo nás prolínání dvou rozdílných prostředí. A ondatry mají rády vodu.

Nechali jste se inspirovat knihou Julese Verna 20 000 mil pod mořem?

Vůbec. Spojení s Vernem vyplynulo až později. Jen v tom, jak asi mohl Verne dostat nápad k napsání knížky. Jinak to s ním nijak nesouvisí.

Co vás láká na podmořském světě?

Je barevnější. Žijí tam živočichové, který lidi ani neznají. Třeba prdelatka ušatá.

Prdelatka ušatá?

To je z loňský improvizace. Vznikla jako mořská bytost.

Zkuste stručně říct, jaká myšlenka je za příběhem, který hrajete.

Když má někdo svůj názor, tak si za ním má stát, ať je sebebláznivější. Taky je vidět, že oba

světy jsou alespoň trochu propojeny. Děj z podmořského světa se prolíná s dějem u soudu.

Ptal se Roman Manda

DNES HRAJÍ...

BOUŘE, DĚS...

Jak vznikl název vašeho souboru?

Natálka: Tomáš ho vymyslel.

Marek: Protože jsme strašně děšní.

Terka: Že jsme tak děšní, že všechny vystrašíme, a v tom jsme skvělí.

Proč jste se pustili do inscenování Shakespearovy Bouře?

Albert: To bylo spojené s nějakou akcí v Ostravě. Shakekoláž.

Jakub: To bylo k 700. výročí smrti Williama Shakespeara.

Miša: A protože i herci z DLO hrají Bouři.

Terka: Našla jsem na nádraží v Olomouci, když jsme jeli z Poděšlu tuhle knížku...

Co vás na divadle baví?

Všechno. Atmosféra. Přátelé. Ty žádné nemáš. (Smích) Kolektiv. Sranda. Kreativita. Kopec srandy. Tréma. Hraní. Pořád na představení někdo nosí jídlo.

Jirka: To bušení srdce těsně před tím, než začneme.

Peťa: Problémy v zákulisí, a jak se pak můžeme chlámát celou hodinu, co se tam stalo.

Jirka: Že můžeme vidět divadlo z druhé strany. Dokážu si pak představit, co to stojí za úsilí.

Co vám na divadle nejvíc vadí?

Albert: Když se zbytečně zdržuje proces zkoušení nesoustředěnosti.

Jakub: Jako u tebe ještě před dvěma lety. (Smích)

Terka: Když hrajeme někde jinde.

Jakub: Na divadle obecně mi vadí, když herci ztrácí jiskru po dlouholetém hraní. Ale jenom někteří. A my si ji tady vytváříme. Tu jiskru. Viki: Že máme dramataček jen jednou týdně.

Jakou formou jste se s hrou seznamovali?

Seznamovali jsme se s ní na soustředění, v přírodě, zábavně. Dělali jsme stylizované

etudy.

Vyráběli jsme loutky z přírodnin. Hráli jsme na pískovišti. Bouře hrou. Přiřazovali jsme k postavám různé předměty.

Terka: My jsme se to učili v českém jazyce, ale bylo to na mě moc složité a pochopila jsme to až teď v DěŠu.

Jaké téma či jaká témata v ní nacházíte?

Odpuštění. Zradu. Románek. Zamilovanost.

Intriky. Styl života. Sloužení - sluha Ariel a slouží i Kalibán Prosperovi.

Která postava (či více postav)

z Shakespearovy hry vás zaujala a čím?

Kalibán, je shnilý, ale pak mu NĚCO dojde a svým způsobem Prospera obdivuje.

Propero, kouzelník. Hraje ho Albert. Dokáže odpustit i člověku, který mu velmi ublížil a dokonce ho chtěl i zabít. Je lidský. Není černobílý.

Ariel, je to éterický duch. Že se na všechno nevykašle a slouží. Hraje ho pět osob.

Miranda, protože dlouho neví, že je ze šlechtického rodu, ale chová se tak, když to neví.

V inscenaci hodně pracujete s různými symboly. Co jste chtěli vyjádřit skrze knihy, které různým způsobem využíváte na jevišti?

Jakub: Pohoří.

Paťa: Chytrast. Je v nich hodně informací.

Albert: Prospero je všechny přečetl, takže je hodně chytrý.

Viki: Úkol pro Ferdinanda, který je přemísťuje.

Marek: Jsou tam i další.

Třeba čelenky - šlechticové.

Viki: A pět podob Ariela. Duch, přemísťuje se velmi rychle.

Terezka: Je všude.

Co byste druhým lidem nedokázali odpustit?

To, co udělal Prosperovi. Faleš. Vraždu. Pomluvy. Zradu. Nevím.

Už jste někdy někomu odpustili? Čeho se to týkalo?

Jirka: Ano. Ségra mě mlátila a omluvila se a já jí to mohl odpustit.

Viki: Jedna holka se se mnou bavila a pak v páté třídě byla hnusná. Odpustila jsme jí to.

Terka: Moje nejlepší kamarádka se z ničeho nic se mnou přestala bavit a já jsme jí to odpustila.

Co to znamená odpustit?

Dát druhou šanci. Prominout zlé činy. Vztek, který odejde.

Ptal se Roman Manda

NA NOČNÍM STOLKU REDAKTORŮ...

... KNIHA CITOVÝ ŽIVOT ZVÍŘAT

Včera jsme viděli představení *Medvěd, který nebyl*, a tak nás napadlo představit vám velmi zajímavou knihu Petera Wohllebena *Citový život zvířat* s podtitulem *Láska, zármutek, soucítění – úžasná tvář skrytého světa*. A zároveň bychom chtěli upozornit také na jeho prvotinu, která se stala v mnoha zemích, ve kterých vyšla, bestsellerem. Je to kniha *Tajný život stromů*.

Peter Wohlleben (nar. 1964) je lesník, zapálený ochránce přírody a spisovatel. S neuvěřitelným zaujetím, velmi čtivě a zároveň opírajíce se o vědecká fakta a výzkumy posledních let, píše o přírodě, její **fauně** a **flóře**. Už jako dítě se chtěl stát ochráncem přírody. Vystudoval lesnictví a pracoval víc než dvacet let jako úředník zemské lesní správy. Aby mohl realizovat své představy o ochraně životního prostředí, zaměstnání opustil. Dnes řídí ekologické lesní hospodářství v regionu Eifel v Porýní, kde usiluje o návrat pralesů. Je zván do mnoha televiz-

ních pořadů, přednáší, pořádá semináře a píše knihy o lese a ochraně přírody.

V knize *Citový život zvířat* popisuje život starostlivě pečujících veverek, věrně milujících krkavců, soucitných myšek a truchlících laní. Mnozí z nás by si tyto emoce spojili jen s lidmi, ovšem Peter Wohlleben nás přivádí v naprostý úžas, když popisuje nesmírně bohatý emoční svět zvířat. Umí čtenáři čtivou a nenásilnou formou prostředkovat nejnovější vědecké poznatky a proložit je poutavými zvířecími příběhy a vlastními prožitky a setkáními s nimi. Dozvídáme se tak velice erudovanou formou o dosud málo prozkoumaných, avšak nanejvýš rozmanitých citech a chování lesních i domácích zvířat. A tu si rázem uvědomíme, že zvířata jsou nám mnohem blíží, než jsme kdy tušili. Je to čtení fascinující, poučné a místy až neuvěřitelné!

A stejně tak fascinující je jeho kniha *Tajný život stromů*, ve které Wohlleben odkrývá svět stromů jako úžasných rostlinných bytostí. Famózní a na mnoha místech až napínavé čtení nejen před spaním.

Peter Wohlleben: *Citový život zvířat. Láska, zármutek, soucítění – úžasná tvář skrytého světa*, Kazda 2017.

KOUTEK JAZYKOVÉ ARCHEOLOGIE...

... BOHYNĚ FAUNA, BOHYNĚ FLÓRA, MÚZA THÁLIE

Úkolem jazykových archeologů v této rubrice je „oprášit“ vždy jedno konkrétní opomíjené či pozapomenuté slovo, připomenout jeho význam a vrátit mu alespoň na chvíli jeho místo v mluvené řeči. Přidejte se k týmu jazykových archeologů tím, že v daný den začnete konkrétní slovo vědomě zařazovat do své mluvy. A poté se podělte o své zkušenosti a zážitky z používání slova s redakcí Dětské scény. Stačí, když nám napíšete několik vět, přinesete obrázek anebo se za námi stavíte (do 3. nadzemního podlaží v budově Fabrika) a sdělíte nám své postřehy přímo.

Fauna, římská bohyně plodnosti, ochránkyně zvířat. Přeneseně se tak označuje živočišná říše přírody. Bývá uváděna jako sestra, někdy jako manželka Fauna. Faun vládł polím, lesům a byl patronem římského umění. Někdy se setkáváme s označením fauni. Byli to divocí tvorové, kteří v dobách římské říše ohrožovali ženy, které vyšly samy do lesa nebo na pole. Číhající fauni byli neodbytní a obtěžovali každou osamělou nymfu nebo dívku z masa a krve. V 18. století se slovem **fauna** začal označovat souhrn všech živočichů. Tento pojem zavedl do evropských jazyků švédský vědec Carl Linné, který se jako botanik ovšem zabýval především rostlinstvím, tedy flórou.

Flora, římská bohyně jara a rostlin, jedna z nejstarších římských bohyní. Podle ní se v antickém Římě slavily tak zvané Florálie, veselé slavnosti, při nichž se lidé zdobili květy a dávali si dárky. Začínaly 28. dubna a končily 3. května rituálním vypouštěním zajíců a koz do přírody. Tyto dva druhy zvířat byly symbolem dovádivosti a plodnosti. V 19. století zavedl toto slovo do češtiny Jan Svatopluk Presl, když tvořil české vědecké názvosloví. Jméno bohyně Flory pochází od *flos*, květ (druhý pád *floris*).

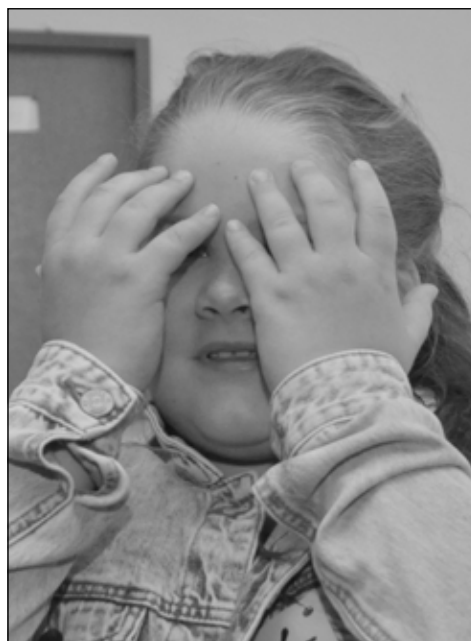
Thálie, řecká múza básnictví, komedie a pastýřských zpěvů, jedna ze tří Charitek, které pobývaly na Parnasu. Tam zpívaly a tančily pod vedením boha Apollóna, vůdce múz. Dcera nejvyššího boha Dia, vládce bohů a lidí, a bohyně paměti Mnemosyné. Bývá zobrazována s maskou herce komedií nebo s pastýřskou berlou, obvykle zahalená v dlouhý šat.

Zdroj:

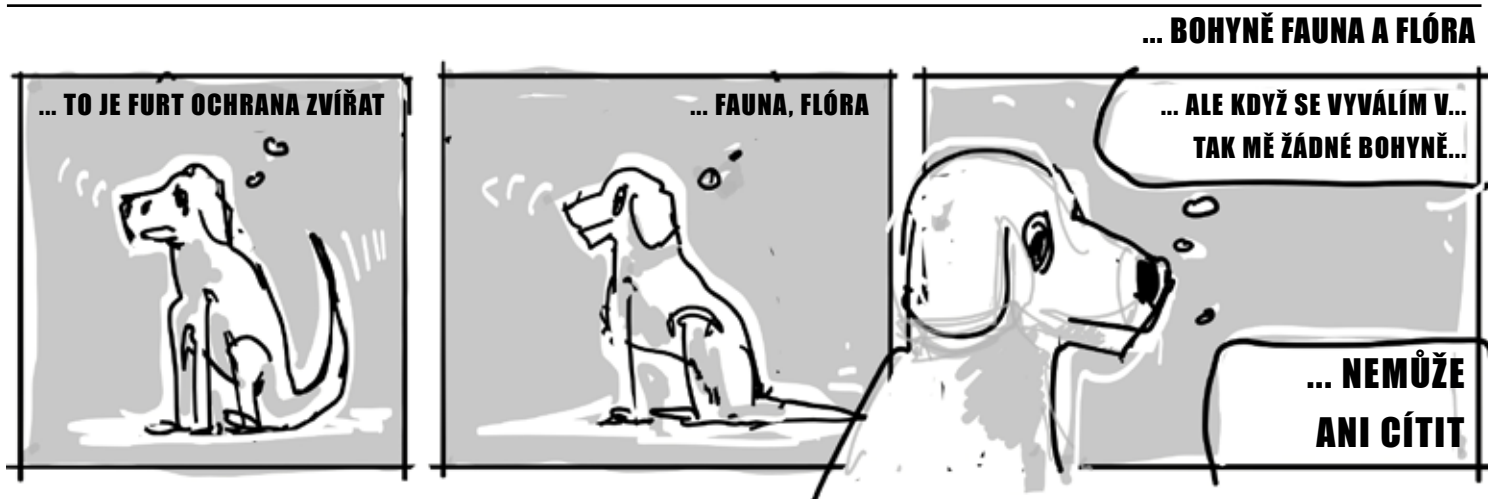
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Fauna>; <https://cs.wikipedia.org/wiki/Faun>; <https://cs.wikipedia.org/wiki/Th%C3%A1lie>; http://www.rozhlas.cz/regina/slova/_zprava/flora-131842;

http://www.spirit.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=4964:fau-ni-potomci-saturna&catid=76:ostatni&Itemid=94;

ZAHLEDLI JSME...

KOMIKS...

VČERA JSME VIDĚLI...

The Dozing Brothers, Svitavy

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2017

ÚTERÝ 13. ČERVNA

8.30–12.30	semináře A–E	Fka, stodola, KaP
8.30–12.00	výlet pro děti ze souborů	
9.30–11.30	4. blok přehlídky – vystoupení pro veřejnost	
14.00–16.00	4. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky Dětské scény	
	Zlozvykáríum aneb Pohádky pro zlobivé děti a jejich starostlivé rodiče	
	Smršť, Gymnázium Františka Křižíka, Plzeň	Fka
	Deset tisíc mil pod mořem	
	Dramatická ondatra, ZUŠ Jihlava	Fka
	Milá Anno	
	JSME, Jubilejní Masarykova ZŠ a MŠ Sedliště	Fka
16.30–17.15	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů	
	vystupujících ve 4. bloku	Fka-2. podl.
16.30–18.00	dětský diskusní klub	Fka-aula
17.30–18.45	diskuse o představeních 4. bloku	Fka, stodola
20.00–20.50	doplňkový program	
	Bouře, děs...	
	Dětské studio DěS, Divadlo loutek Ostrava	Fka
21.00–21.30	diskuse o představení	Fka

Fka	Fabrika Svitavy
KaP	Kavárna V Parku
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 4.

Redakce: Hana Volkmerová (šéfredaktorka), Veronika Rodová, Roman Manda, Josef Pekárek, Pavel Kocych (grafika a sazba), Ivo Mičkal (foto), Jazz Jameson čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Neprošlo jazykovou korekturou. Uzávěrka čísla 4 - 12. června 2015 v 23:55. Náklad 270 ks.